

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу
міграційних процесів**

**ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ
З МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(25 – 31 березня 2016 року)**

Київ 2016

Оперативний звіт підготовлено Контактним інформаційно-аналітичним центром з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України створений відповідно до наказу ДМС від 29 травня 2015 року № 64 в рамках виконання рекомендацій, що містяться у п'ятій доповіді ЄК щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів діє на базі Управління документального забезпечення, роботи зі зверненнями громадян та запитами на інформацію Державної міграційної служби України.

У звіті представлені оперативні (за тиждень) результати спостережень за основними подіями в Україні та світі, з метою здійснення прогнозу розвитку міграційних процесів в Україні.

У звіті використано статистичну інформацію ДМС, Оперативної групи Міжвідомчого координаційного штабу з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО, звіти СММ ОБСЄ, інформаційні повідомлення Держприкордонслужби, СБУ, Інформаційно-аналітичного центру, ДСНС, агенцій УНІАН та Deutsche Welle, української служби Британської телерадіомовної корпорації, МОМ, Єврокомісії, радіо «Свобода», інформаційного порталу Warsintheworld.

ЗМІСТ

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ	2
1.1. Зовнішні показники	2
1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі	2
1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі	2
1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних,	4
1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі	5
1.2. Внутрішні показники	8
1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.	8
1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.	8
1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.	9
1.2.4. Зміни в законодавстві	11
II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ..	11
2.1. У сфері внутрішньої міграції.....	11
2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції.....	14
2.3. У сфері надання притулку	15
2.4. У сфері трудової міграції	16

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ

1.1. Зовнішні показники

1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі

Минулого тижня (25 – 31 березня) світові події, які мали прямий або опосередкований вплив на міграцію, були такими:

- Президент США Барак Обама перед початком саміту з ядерної безпеки закликав Росію виконувати всі умови договору про ракети середньої і меншої дальності.

Сполучені Штати і Росія, які разом володіють понад 90% світової ядерної зброї, повинні провести переговори з метою подальшого скорочення наших арсеналів, - зазначив Обама¹;

- **31 березня** стали відомі деякі результати Конференції ООН у Женеві, яка була присвячена проблемі мігрантів з Сирії.

До проведення женеvської конференції існувала згода на прийняття 178 тис. мігрантів. На Конференції лише увечері 30 березня кілька країн погодились прийняти в себе загалом близько 6 тис. мігрантів, збільшивши їх загальну чисельність до майже 185 тис. людей.

При цьому на відкритті конференції у Женеві, у якій взяли участь представники понад 90 країн, генеральний секретар ООН Пан Гі Мун закликав усі країни світу проявити солідарність і прийняти 480 тис. мігрантів з Сирії протягом наступних трьох років²;

- Рада ЄС розширила санкції щодо КНДР у відповідності з резолюцією Ради Безпеки ООН, прийнятою 2 березня 2016 року. Обмежувальні заходи включають, зокрема, заборону на експорт та імпорту будь-яких предметів (крім харчових продуктів і медикаментів), які можуть внести вклад в розвиток можливостей збройних сил КНДР.

Правові акти про встановлення нових санкцій будуть оприлюднені в Офіційному журналі ЄС 1 квітня³;

1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі

Станом на 31.03.2016 конфліктні ситуації та війни спостерігаються орієнтовно у 67 країнах світу та окремих регіонах, у тому числі: у Африці – 29, в Азії – 16, в Європі – 10, у Південній Америці – 4, у Північній Америці – 1 та на Близькому Сході – 7.

Гарячі ситуації спостерігаються у 26 країнах та окремих територіях, в тому числі:

- в Африці – у 13 країнах:

ДР Конго, Малі, Судан, Сомалі і Туніс – війна проти терористичних угруповань;

Єгипет, Камерун і Нігерія – війна проти ісламістських бойовиків;

Бурунді, Лівія, Південний Судан і Мозамбік – громадянська війна;

1 <http://www.unian.ua/world/1305239-obama-zaklikav-rf-do-peregovoriv-zi-skorochennya-yadernih-ozbroen-u-derjdumi-proponuyut-spershu-vidnoviti-stosunki.html>

2 <http://www.unian.ua/world/1305348-na-konferentsiji-oon-z-virishennya-krizi-migrantiv-jodnogo-prorivu-ne-stalosya.html>

3 <http://www.unian.ua/world/1306204-es-rozshiriv-sanktsiji-schodo-kndr.html>

- ЦАР – сутички між мусульманами і християнами;
- в Азії – у 4 країнах:
Афганістан, Пакистан і Філіппіни – війна проти ісламістських бойовиків;
Бірма – війна проти повстанських груп;
 - в Європі – у 2 країнах:
Росія – бойові дії проти ісламістських бойовиків у Чечні та Дагестані;
Україна – війна проти терористичних угруповань;
 - у Південній Америці – у 1 країні:
Колумбія – війна проти терористичних угруповань;
 - у Північній Америці – у 1 країні:
Мексика – війна проти наркокартелів;
 - на Близькому Сході – у 5 країнах:
Ірак, Ізраїль, Ємен – війна проти ісламістських бойовиків;
Туреччина – війна проти терористичного угруповання;
Сирія – громадянська війна.

Найбільший резонанс впродовж останнього тижня отримали такі події:

Азербайджан-Вірменія – у понеділок, 28 березня Міністерство оборони Азербайджану заявило, що два азербайджанські солдати були вбиті на кордоні з Вірменією при перешкоджанні вірменським військовослужбовцям незаконно перетнути кордон в районі азербайджанського міста Газах (населення – 21 тис. осіб).

Всього, в цьому році уздовж кордону було вбито сім азербайджанських солдат⁴.

Єгипет – згідно офіційних заяв Єгипетської армії, зроблених у п'ятницю, 25 березня, антитерористичні сили Єгипту за підтримки винищувачів на півночі Синаю знищили 60 бойовиків і поранили 40 осіб. Також знищено 27 вантажівок і 32 склади зброї.

Відновлення наступу на сили екстремістів відбулося після вбивства 15 єгипетських поліцейських під час нападу бойовиків на контрольний пункт⁵.

Ємен - внаслідок трьох вибухів, що сталися 25 березня на півдні Ємену, загинули не менше 22 осіб.

Дві бомби вибухнули одночасно на окремих контрольних пунктах в районі Шааб на заході міста Аден. Третя бомба була в машині швидкої допомоги і вибухнула в центрі міста. Влада вважає, що це були теракти.

Відповідальність за інцидент не взяло жодне терористичне угруповання⁶.

Ірак – США та їх союзники на тижні, що минув, здійснили чотири авіаудари по позиціях бойовиків ІДІЛ в Іраку.

4 <http://www.warsintheworld.com/index.php/2016/03/29/azerbaijan-clashes-between-armies-of-azerbaijan-and-armenia-erupted-along-border/>

5 <http://www.warsintheworld.com/index.php/2016/03/26/egypt-egyptian-army-says-it-has-killed-60-islamic-militants-in-sinai/>

6 <http://www.unian.ua/world/1300845-v-emeni-vibuhuli-tri-bombi-zagynuli-bilshe-20-lyudey.html>

Авіація союзників чотирма ударами з повітря в районі трьох міст в Іраку знищила казарму і бункер бойовиків, п'ять місць збору бойовиків і пригнічено позицію кулеметників «ІДІЛ»⁷.

Крім того, у п'ятницю 25 березня, в місті Ель-Іскандерія (населення – 200 тис. осіб), що знаходиться в 40 км від Багдада, внаслідок вибуху на футбольному матчі щонайменше 26 людей загинули та понад 70 поранені.

Відповідальність за вибух взяло на себе екстремістське угруповання «ІДІЛ»⁸.

Пакистан – 27 березня у місті Лахорі на сході Пакистану пролунав вибух біля входу в багатолюдний громадський парк у центрі міста і дитячого майданчика в той час, коли в парку святкувала Великдень громада місцевої християнської меншини.

Число жертв теракту становила 72 особи, ще 315 осіб отримали поранення⁹.

Відповідальність за напад узяло на себе ісламістське угруповання «Джамаат-уль-Ахрар», яке заявило, що напад був спрямований саме проти християн¹⁰.

1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, в країнах, що мають спільні з Україною кордони

Республіка Білорусь

За повідомленнями Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, впродовж минулого тижня у районах, що межують з кордонами України, не зафіксовано.

Республіка Молдова

Впродовж останнього тижня за даними Служби цивільного захисту і надзвичайних ситуацій Молдови наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Натомість у столиці Молдови, місті Кишинев, в неділю 27 березня, тривав «марш возз'єднання» з Румунією.

Організатори акції заявили про 50 тисяч учасників, а поліція – про 5-6 тисяч.

Учасники маршу називають об'єднання з Румунією кроком Молдови до зближення з Євросоюзом.

Акція приурочена до річниці приєднання Молдови (на той момент – Молдовської Демократичної Республіки) до Румунії, що мало місце 27 березня 1918 року. Пізніше Молдова увійшла до складу СРСР¹¹.

Російська Федерація

7 <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-usa-airstrikesidUSKCN0WV19Q?feedType=RSS&feedName=worldNews>

8 <http://www.unian.ua/world/1300823-v-iraku-26-lyudey-zaginuli-vnaslidok-vibuhu-na-futbolnomu-matchi.html>

9 <http://www.unian.ua/world/1301853-terakt-u-pakistani-stali-vidomi-podrobitsi-pro-osobu-smertnika.html>

10 <http://www.unian.ua/world/1303614-u-spravi-pro-vibuh-v-pakistani-zatrimali-5-tisyach-osib.html>

11 <http://www.unian.ua/world/1301522-u-kishinevi-trivae-marsh-vozzednannya-z-rumuniei.html>

У регіонах, що межують з Україною за повідомленнями МНС Російської Федерації наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Республіка Польща

У регіонах Польщі, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Румунія

У регіонах Румунії, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Словацька Республіка

У регіонах Словацької Республіки, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Угорщина

У регіонах Угорщини, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі

За даними МОМ, оприлюдненими станом на 30 березня, з початку року до Європи Середземним морем прибули 169 060 мігрантів, що на 8 513 осіб більше, ніж станом на 21.03.2016.

Із загальної кількості прибулих до Європи нелегальних мігрантів 150 703 прибуло через територію Греції та ще 18 357 через Італію при цьому 620 осіб загинули чи пропали безвісти, намагаючись досягти європейських країн, що на 132 осіб більше, порівняно з даними станом на 21.03.2016.

Мета мігрантів, що прибувають до Європи залишається незмінною – отримання статусу біженця та соціальних пільг у Великобританії, Німеччині, Швеції, Франції, Норвегії та інших розвинених країнах ЄС.

Основними маршрутами проникнення нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу до ЄС через є такими:

1) «Східний маршрут»: Україна та/або Румунія – Словачія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

2) «Східний Середземноморський маршрут» (складова так званого «Балканського маршруту»): через Середземне море та/або через Турцію до Греції – Македонія – Сербія – Словачія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

3) «Західний Балканський маршрут» (складова так званого «Балканського маршруту»): Греція – Албанія – Чорногорія та/або Сербія – Хорватія – Словенія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

4) «Центральний Середземноморський маршрут»: через Середземне та Іонічне моря до Італії – Франція – Великобританія;

5) «**Маршрут Апулія та Калабрія**»: через Середземне море та/або через Турцію до Греції- через Середземне море до Італії – Франція – Великобританія;

6) «**Західний Середземноморський маршрут**»: через Середземне море до Іспанії – Франція – Великобританія;

7) «**Західний Африканський маршрут**»: по Атлантичному океану до Канарських іспанських островів;

8) «**Північний маршрут**»: Росія – Норвегія¹².

США виділили 20 млн доларів на подолання міграційного кризи в Європі. Допомога буде виділена до вже наданих 44 млн доларів, які Сполучені Штати направили з початку міграційного кризи в минулому, 2015 році.

Кошти дозволять надати невідкладну і життєво важливу допомогу для біженців і мігрантів, підтримати створення адекватної процедури прийому та управління, посилити моніторинг захисту, надати допомогу органам ідентифікації і реєстрації нових надходжень, активізувати консультації для новоприбулих тощо¹³.

Після закриття так званого «Балканського маршруту» через Македонію, Сербію і Хорватію в Австрію і держави Північної Європи біженці знайшли альтернативні шляхи проникнення в Європу.

Один з них починається в порту Анталія на півдні Туреччини, в Мерсині поблизу кордону з Сирією або ж в Афінах в центральній Греції. Після чого мігранти на риболовецьких та невеликих торгових судах перетинають Середземне море і потрапляють в Італію. При цьому вартість переправи, оцінюється експертами від 3 до 5 тисяч євро.

Також деякі біженці з Греції намагаються проникнути в Албанію, звідки по морю добираються до Італії або продовжують рух на північ Європи на автомобільному транспорті.

Ще один альтернативний маршрут йде через Болгарію. Звідти мігранти намагаються потрапити в Румунію чи Сербію. Проте в Румунії природною перешкодою для подальшого просування стають Карпати, тоді як кордони Сербії з Євросоюзом перебувають під пильним контролем. Таким чином численні біженці в результаті осідають в Болгарії.

Аналогічні труднощі виникають і в охочих перетнути російсько-фінський кордон, контроль на якому останнім часом був посилений. За даними влади Фінляндії, у січні з Росії в країну прибули близько 500 прохачів притулку, що на 200 осіб більше, ніж за весь 2015 рік. І це навіть незважаючи на те, що наприкінці 2015 року прикордонна служба Фінляндії, зокрема, заборонила перетинати кордон з Росією на велосипеді¹⁴.

У той же час, Італійська берегова охорона відзначає різке збільшення кількості мігрантів, врятованих біля берегів **Італії**.

За статистикою перших трьох місяців 2016 року берегова охорона врятувала понад 16 тис. мігрантів з човнів контрабандистів, які потрапили в

¹² <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map/>

¹³ <http://www.unian.ua/world/1302847-ssha-vidilili-es-sche-20-milyoniv-dolariv-na-podolannya-migratsiyogo-krizi.html>

¹⁴ <http://www.unian.ua/world/1301880-bijentsi-znayshli-kilka-alternativnih-shlyahiv-vjizdu-v-evropu-pislya-zakritya-balkanskogo-marshrutu.html>

бїду у водах між Лївією і Сицилією. Зокрема, більше ніж 1500 людей були врятовані лише у вівторок, 29 березня.

В той же час, за перші 3 місяці 2015 року італійські служби врятували трохи більше 10 тис. мігрантів.

Італійська влада відзначає, що більшість мігрантів африканського походження, які намагаються через територію Лївії потрапити до Європи.

Берегова охорона Італії очікує цього року збільшення кількості мігрантів удвічі після того, як поліпшаться погодні умови¹⁵.

Також на тижні стало відомо, що **Латвія** відгороджується парканом від РФ: перші 3 кілометри готові. Так країна намагається стримати потік нелегальних мігрантів. Загалом Латвія має намір у цьому році побудувати на кордоні з Росією 24 кілометри огорожі.

Перший відрізок паркану на кордоні, який має стати перешкодою на шляху нелегальних мігрантів, побудовано на території Лудзенського управління. Мінімальна його висота, включно з колючим дрютом, складе 2,70 метра.

Загалом на облаштування прикордонної смуги у країні буде витрачено 17 млн євро¹⁶.

Проблеми з міграцією можуть виникнути на Корейському півострові, оскільки неврівноважена поведінка лідера КНДР вже призвела до застосування до країни наджорстких санкцій, через які в країні може початися голод.

Так, **Північна Корея** посилила контроль за харчуванням в рамках загальнонаціональної кампанії зі збереження продовольства на тлі дії міжнародних санкцій.

Влада Північної Кореї вирішила збирати по 1 кг зерна з кожного жителя Пхеньяну кожен місяць.

Загальнонаціональна кампанія з економії продовольства ведеться на тлі попереджень про можливу нестачу продовольства протягом найближчих трьох років у результаті міжнародних санкцій. Режим змушує фермерів віддавати додатково їжу у вигляді пожертвувань для військових.

Згідно даних міжнародної Організації продовольства і агрокультури, Північній Кореї в цьому році потрібно імпортувати з-за кордону 440 тис. т продовольства. Станом на лютий 2016 року Пхеньян домовився лише про 17,6 тис. т.

При цьому, на початку березня 2016 року Радбез ООН ввів додаткові санкції проти КНДР через ядерні випробування.

Зокрема, члени Ради заборонили експорт з КНДР вугілля, залізної руди, золота, титану, ванадію та інших цінних металів, а також постачання в країну авіаційного палива. Резолюція розширює сферу охоплення збройового ембарго і вводить заборону на відкриття відділень банків Північної Кореї за кордоном¹⁷.

15 <http://www.unian.ua/world/1304154-italiya-fiksue-rizke-zbilshennya-potoku-migrantiv-z-liviji.html>

16 <http://www.unian.ua/world/1302098-latviya-vidgorodjuetsya-parkanom-vid-rf-pershi-3-kilometri-gotovi.html>

17 <http://www.unian.ua/world/1304429-vlada-kndr-zaklikala-gromadyan-gotuvatisya-do-golodu-i-zvikati-jisti-korinnya-roslin.html>

1.2. Внутрішні показники

1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.

Згідно з офіційною інформацією, розміщеною на офіційному інформаційному порталі Державної служби з надзвичайних ситуацій України надзвичайних, подій, які б призвели до можливого переселення людей протягом 25 – 31 березня на території України не зафіксовано.

1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.

Звітний тиждень відзначився ескалацією бойових дій в зоні проведення АТО.

Так, за інформацією Інформаційно-аналітичного центру незаконні збройні формування окремих районів Донецької та Луганської областей (далі – НЗФ) 31 березня підтягнувши до лінії зіткнення кілька артилерійських батарей і здійснили масовані обстріли позицій сил АТО. Вогонь вівся з ворожих гармат калібром 122 та 152 мм (гаубиці Д-30 і МСТА-Б).

Загалом протягом тижня (25 – 31 березня) НЗФ, використовуючи БМП, великокаліберні кулемети, гранатомети, стрілецьку зброю, а також заборонене Мінськими угодами важке озброєння (82-мм і 120-мм міномети, гаубиці), **366** рази порушили умови режиму припинення вогню, внаслідок чого **4** українських військовослужбовців загинули та **38** – отримали поранення.

Мал. 1 – Мапа АТО станом на 00 годин 25.03.2016

За інформацією Головного управління розвідки Міністерства оборони України (далі – ГУР МОУ), у лавах **НЗФ продовжує знижуватися морально-психологічний стан особового складу**. Так, 26 березня дезертирувало двоє російських вояків мінометної батареї так званого «9-го окремого штурмового мотострілецького полку морської піхоти» бандформування «ДНР» (місце постійної дислокації – м. Новоазовськ), що потерпали від позастатутних відносин з боку командира мінометної батареї. Крім того, у вказаному підрозділі під час чергування на вузлі зв'язку підірвав себе гранатою та загинув офіцер Збройних Сил Російської Федерації.

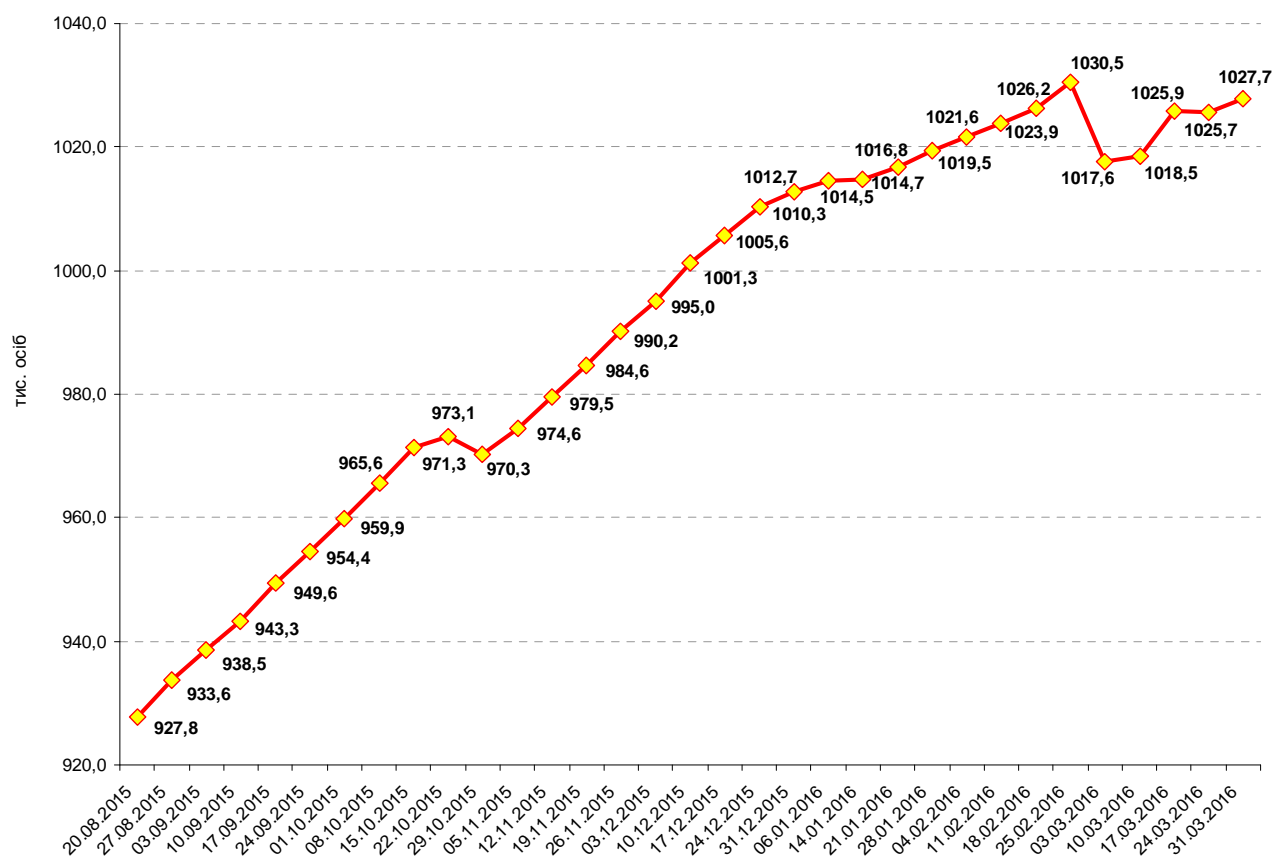
Також воєнна розвідка повідомляє, що через активні бойові дії 28 березня бойовики зі складу так званого «2-го батальйону 3-ї окремої мотострілецької бригади» бандформування «ДНР» (місце постійної дислокації – м. Горлівка) відмовилися зайняти передові позиції та погрожували вбити командира бригади за безжальне ставлення та недолуге командування.

1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.

Згідно з оперативною інформацією Міжвідомчого координаційного штабу з питань соціального забезпечення громадян України, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, у період 25 – 31 березня кількість тимчасово розміщених громадян України, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, зменшилася на **2,1** тис. осіб (0,2 %).

Станом на 31.03.2016 з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів загалом переселено 1 027,7 тис. осіб (635,9 тис. сімей), у тому числі:

- з Донецької і Луганської областей – 1 005,6 тис. осіб;
- з АР Крим і міста Севастополь – 22,1 тис. осіб.

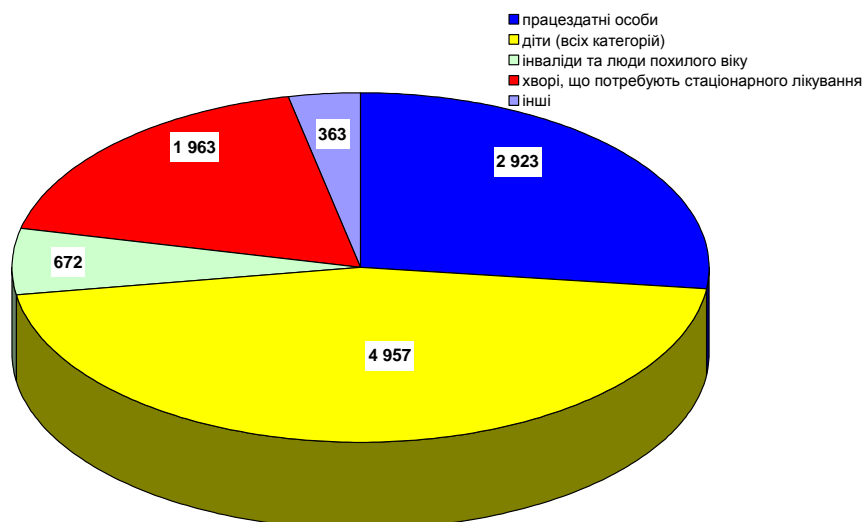
Мал. 2 – Кількість переселених осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів за наростаючим підсумком.

Найбільші потоки внутрішнього переміщення осіб з районів проведення АТО спрямовані у східні та центральні регіони України (Луганська, Харківська, Донецька, Дніпропетровська, Запорізька області та м. Київ).

Мал. 3 – Розподіл внутрішньо переміщених осіб за регіонами переселення.

За інформацією ДСНС України місцевими органами виконавчої влади на даний час визначено 613 об'єктів різної форми власності, в яких можливе розміщення 10,8 тис. внутрішньо переміщених осіб.

Мал. 4 – Можливості розміщення внутрішньо переміщених осіб за категоріями (осіб).

1.2.4. Зміни в законодавстві

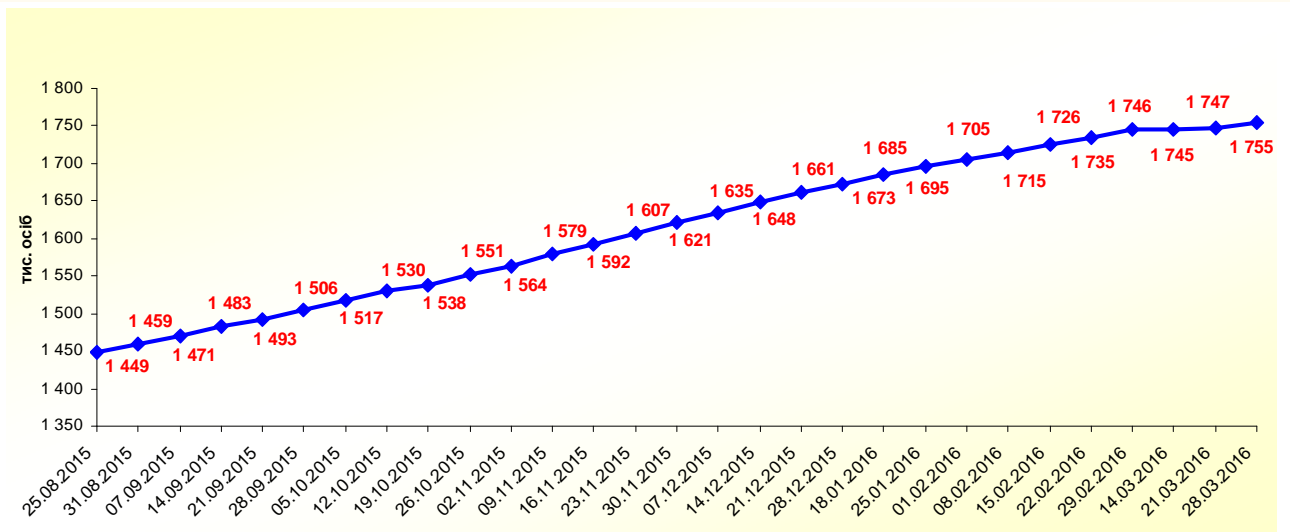
29 березня Президент України підписав Указ «Про внесення змін до Указу Президента України від 27 березня 2001 року № 215» № 120/2016, який врегульовує організаційні питання запровадження спрощеного порядку прийняття до громадянства України іноземців та осіб без громадянства, котрі проходять військову службу у Збройних Силах нашої держави.

II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

2.1. У сфері внутрішньої міграції

Ризик посилення обсягів внутрішньої міграції населення з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО.

Згідно з інформацією Міністерства соціальної політики України станом на 28 березня структурними підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» взято на облік 1 754,9 тис. переселенців (1 403,6 тис. сімей) з зони проведення АТО і Криму.

Мал. 5 – Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб станом на 28.02.2016.

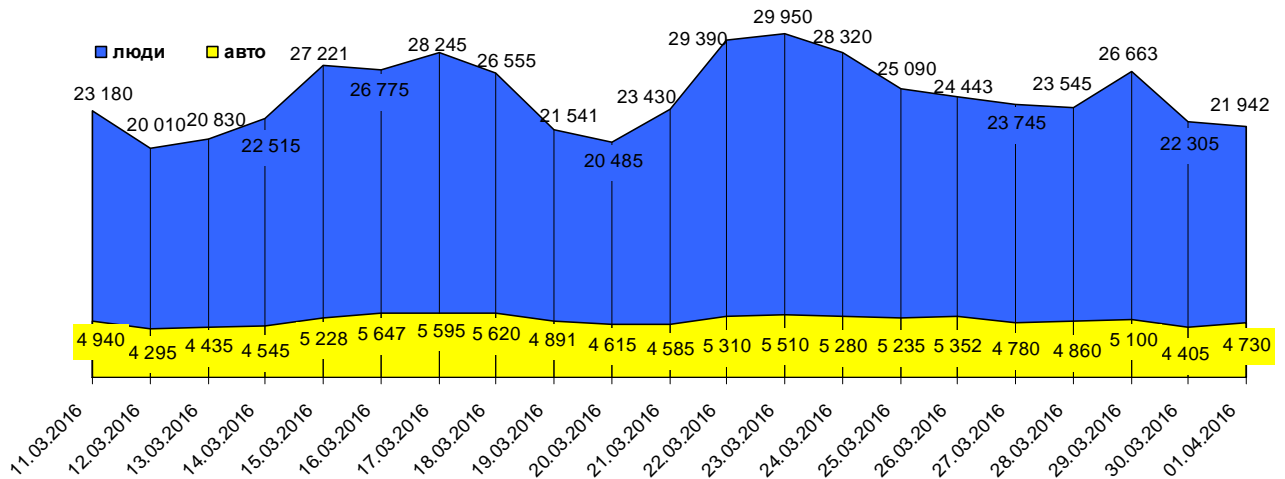
Протягом останнього тижня збереглася тенденція до повернення осіб у зону АТО з Російської Федерації.

Так, згідно Щотижневого огляду від місії спостерігачів ОБСЄ на російських контрольно-пропускних пунктах Гуково і Донецьк станом на 29 березня, протягом звітної тижня середній чистий потік через зазначені КПП склав -110 (тобто переважає рух з Російської Федерації до України), середній обсяг транскордонного руху збільшився з 9,7 тис. до 10,4 тис. входів/виходів на день.

Протягом звітної періоду, кількість чоловіків і жінок в одязі військового зразка, які перетинають кордон в обох напрямках, збільшилася на з 164 до 165 осіб. Ці люди перетинали кордон як індивідуально так і в групах, на приватних автомобілях, автобусах, а також пішки.

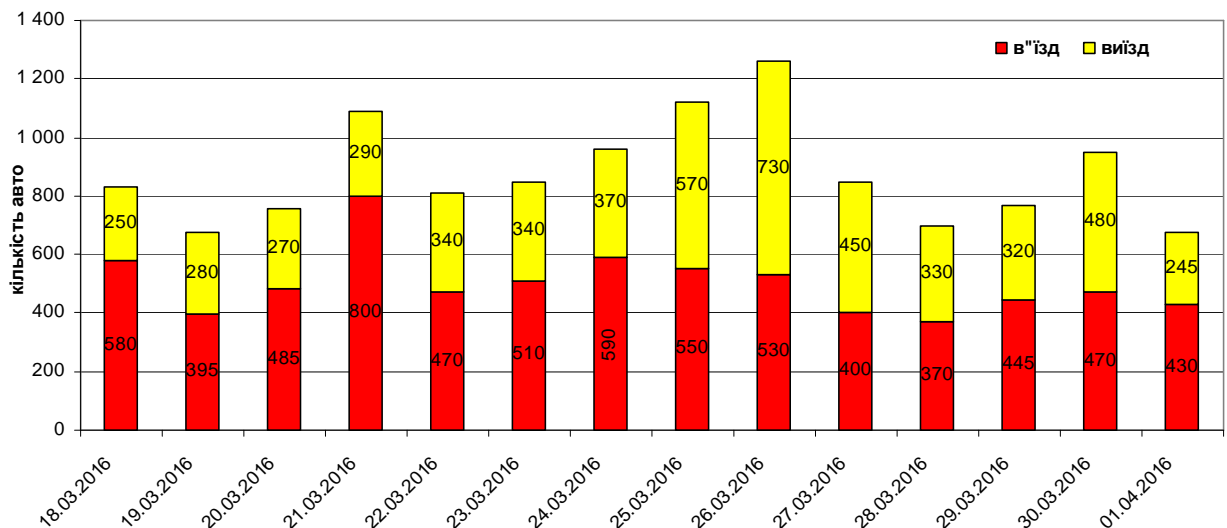
Більшість транспортних засобів, які перетинають кордон мають номерні знаки, видані в Україні (Луганської області), у тому числі низка автопоїздів і міжміських автобусів, які курсують між Україною (Луганська область) та містами Російської Федерації.

За інформацією Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ), протягом звітної тижня зменшився пасажиро-транспортний потік на контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення антитерористичної операції на сході України (далі – КПВВ).

Мал. 6 – Пасажиро-транспортний потік в контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення АТО.

Незважаючи на зменшення пасажиро-транспортного потоку на КПВВ, протягом тижня збільшилися черги на пунктах в'їзду-виїзду (за рахунок збільшення черг на виїзд до неконтрольованої території)

Мал. 7 – Кількість транспортних засобів, які очікували у контрольних пунктах в'їзду-виїзду на оформлення для перетину лінії розмежування.

31 березня в Луганській області на дорожньому коридорі «Стаханов – Золоте – Гірське – Лисичанськ» на відстані близько 2 км від лінії розмежування відкрито новий КПВВ «Золоте» пропускною спроможністю 5 тис. осіб та 1,5 тис. транспортних засобів на добу.

Проте, зважаючи на відмову НЗФ здійснювати пропуск осіб на напрямку відкритого КПВВ, рішенням Голови Луганської ОВЦА роботу зазначеного КПВВ було тимчасово призупинено.

Зважаючи на складний соціально-економічний стан на Кримському півострові та у окремих районах Донецької та Луганської областей

протягом звітнього тижня зберігся насторожуючий рівень ризику збільшення обсягів внутрішньої міграції.

2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції

Ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців та ОБГ на територію України.

Із запровадженням країнами ЄС жорстких заходів реагування на факти незаконної міграції, південні та західні регіони України, аналогічно до Угорщини, Македонії, Сербії, Італії, Хорватії та Греції можуть стати транзитними пунктами для нелегалів на шляху до розвинених країн ЄС.

Державною прикордонною службою України та іншими правоохоронними органами продовжують фіксуватися випадки незаконних спроб перетину кордону невеликими групами мігрантів, які намагаються потрапити до держав – членів ЄС.

П'ять іноземців, які перебували на території України з порушенням чинного законодавства, виявили на Київщині в рамках проведення спільної операції «Мігрант».

Відпрацювання проводилось прикордонниками мобільного загону Держприкордонслужби спільно зі співробітниками Національної поліції та представниками Державної міграційної служби України на території Фастівського району, що в Київській області. Під час перевірки було виявлено 4 громадян Узбекистану та 1 громадянин Китаю, які перебували на території нашої країни, порушуючи чинне законодавство¹⁸.

25 березня прикордонники відділу «Сянки», що охороняють ділянку державного кордону з Польщею на межі Львівської та Закарпатської областей, затримали на контрольному посту 4 громадян Індії.

Також затримано 43-річного жителя міста Київ, який на прохання іноземців віз їх до прикордоння.

Всього, з початку року поза пунктами пропуску співробітники Держприкордонслужби вже затримали 401 нелегала, що на 4% більше, ніж за аналогічний період минулого року¹⁹.

Станом на 31.03.2016 органами ДМС виявлено 1 376 нелегальних мігрантів, у тому числі 302 – впродовж минулого тижня. Детальна інформація щодо географії виявлення нелегальних мігрантів органами ДМС наведена у малюнку 8.

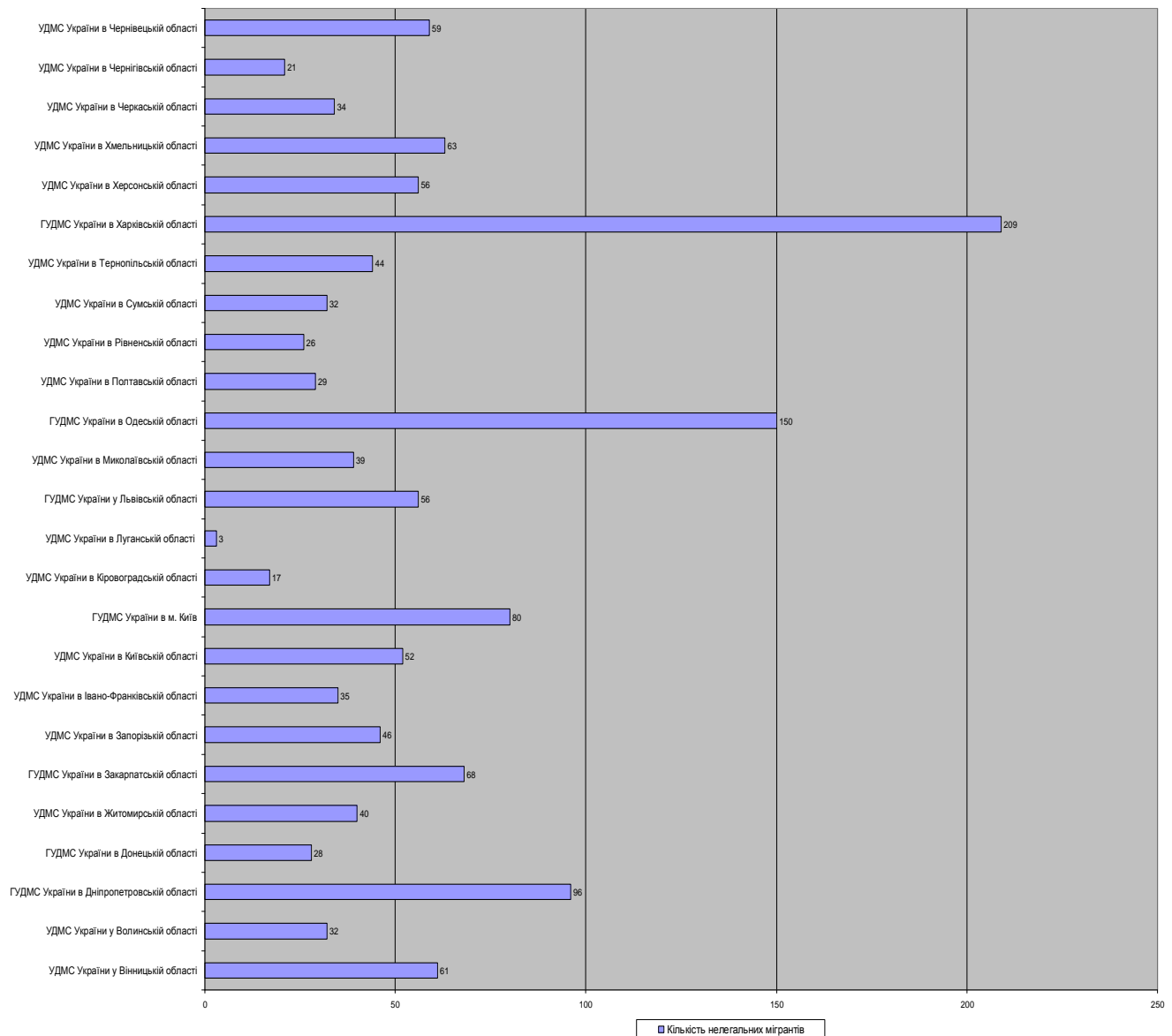
Також органами ДМС впродовж минулого тижня виявлено 1 156 іноземців та осіб без громадянства, які порушили правила перебування в Україні.

Наразі головним фактором відсутності масового напливу нелегальних мігрантів з країн Африки та Азії в Україну є настання несприятливих кліматичних умов, незручне географічне розташування по відношенню до основних шляхів міграції у ЄС, наявність військового конфлікту на Сході України та невпинне зниження прожиткового рівня населення України.

¹⁸ http://mryhg5i.m5xxmltvme.cmle.ru/ua/about/news/news_11307.htm

¹⁹ http://mryhg5i.m5xxmltvme.cmle.ru/ua/about/news/news_11250.htm

Географія виявлення нелегальних мігрантів, виявлених органами ДМС, станом на 31.03.2016

Мал. 8. – Географія виявлених органами ДМС нелегальних мігрантів станом на 31.03.2016

Короткостроковий прогноз: враховуючи зниження напруги у районах проведення АТО, погіршення кліматичних умов та наростання спротиву мігрантам у країнах-членах ЄС, ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців на територію України є насторожуючим.

2.3. У сфері надання притулку

Ризик зростання звернень громадян, у країнах походження яких відбуваються дії, що перешкоджають нормальному проживанню людей, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує захисту.

За січень-лютий 2016 року за отриманням захисту в Україні звернулися 87 осіб. Найбільша кількість шукачів притулку в Україні у 2015 році були вихідцями з Афганістану – 30, Сирії – 9, Шрі-Ланка – 7 та Узбекистан – 6.

У поточному році, станом на 31.03.2016, органами ДМС прийнято 169

рішення відносно осіб, які звернулися за притулком в Україні, з яких 6 рішень – про надання статусу особи, яка потребує додаткового захисту, 111 рішень – про відмову у наданні захисту та 52 рішень про втрату/позбавлення/скасування статусу шукача захисту наданням статусу осіб.

Для порівняння – впродовж усього 2015 року ДМС прийнято 920 рішень стосовно шукачів притулку, з яких про визнання біженцем – 49 рішень, про визнання особою, яка потребує додаткового захисту – 118 рішень, про відмову у наданні захисту – 599 рішень та про втрату/позбавлення/скасування статусу особи, якій надано притулок – 154 рішення.

З огляду на те, що у країнах походження шукачів притулку в Україні тривають активні бойові дії, і те, що держави-члени ЄС закривають власні кордони для нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу, в Україну у будь-який момент може хлинути потік мігрантів, утому числі тих, що прямують до держав-членів ЄС.

Короткостроковий прогноз: враховуючи наявність триваючих військових конфліктів у країнах Близького Сходу і Північної Африки, зростання проблем з продовольством у країнах міграційного ризику та наростання спротиву мігрантам у державах-членах ЄС, рівень збільшення потоків шукачів захисту в Україні наразі знаходиться в допустимих межах.

2.4. У сфері трудової міграції

Ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні.

На тижні, що минув оприлюднено декілька прогнозів щодо економічного розвитку України на 2016 рік.

Зокрема, найбільш оптимістичний сценарій для України представив лондонський інститут Capital Economics – 5% зростання за підсумками 2016 року. Позитивним бачать розвиток економіки нашої країни фахівці ICU (2,6% зростання за підсумками року), Кабінету міністрів і ключового кредитора – Міжнародного валютного фонду (обидва джерела прогнозують зростання 2%), Нацбанку, інвесткомпаній Dragon Capital і BCG Consensus (їх прогноз – 1 -1,2% зростання за підсумками 2016 року).

Середній прогноз видав Bloomberg – 1,2%. Найменш оптимістичні в своїх прогнозах інвестбанк ING, Київський інститут еволюційної економіки і Київський інститут соціальних та економічних досліджень. Ці джерела прогнозують падіння економіки України від «мінус» 1% до «мінус» 2,3%²⁰.

Рівень інфляції за підсумками січня-лютого 2016 року становив 100,5 %, у тому числі в лютому – 99,6%²¹.

Короткостроковий прогноз: враховуючи викладене та події на Сході України та відсутність передумов для необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні ризик негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні наразі є допустимим.

²⁰ <http://news.finance.ua/ua/news/-/370925/eksperty-rozjshlyshysya-v-prognozah-dlya-ekonomiky-ukrayiny-vid-5-zrostannya-do-padinnya-na-2-3>

²¹ <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/index-spozshivchih-cin-u-lyutomu-2016-roku/>